

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ДОКТРИНИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА: СУЧАСНІ
ПРОБЛЕМИ»**

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Спеціальність **081 «Право»**

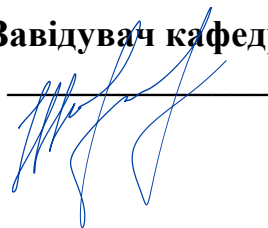
Освітня програма **«Право (поліцейські)»**

Форма навчання **денна**

у **2023/2024** навчальному році

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні кафедри
цивільного права
та процесу факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції,
протокол від 29.08.2023 № 29

Завідувач кафедри

Кристина РЕЗВОРОВИЧ

Дніпро – 2023

Сучасні доктрини міжнародного приватного права: сучасні проблеми. // Плани семінарських (практичних) занять для денної форми навчання. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. - 19 с.

РОЗРОБНИК:

1. Доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, Михайло ФРОЛОВ.

**ТЕМА 1. Загальні положення міжнародного приватного права.
Колізійні норми в міжнародному приватному праві. Застосування
іноземного права**

Семінарське заняття – 2 год.

План

1. Загальні положення міжнародного приватного права: поняття, предмет та методи. Система міжнародного приватного права.
2. Поняття та класифікація колізійних норм.
3. Структура колізійної норми. Основні формули прикріплення.
4. Застосування іноземного права.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: міжнародне приватне право, предмет та методи міжнародного приватного права, система міжнародного приватного права, міжнародно-правові та уніфіковані норми міжнародного приватного права, колізійні норми, структура колізійної норми, основні формули прикріплення, основні способи вирішення питань кваліфікації обставин справи (спору) в міжнародному приватному праві та їх характеристика, обхід закону в міжнародному приватному праві, кваліфікація колізійної норми, зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни, застереження про публічний порядок.

Практичне заняття – 2 год.

План

1. Визначте, які з перелічених нормативних актів є джерелами міжнародного приватного права:
 - Договір між Україною та Арабською Республікою Єгипет про видачу правопорушників від 10.10.2004 р.
 - Угода між Україною та Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних справах від 06.02.2004 р.
 - Договір між Україною та Республікою Казахстан про екстрадицію від 29.10.2018 р.
 - Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р.
 - Європейські пенітенціарні правила (Рекомендація № R (2006) Комітету Міністрів держав-учасниць) від 11.01.2006 р.
 - Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996 р. (в редакції від 11.07.2023 р.)
 - Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р.
2. Громадянка України Шевченко під час туристичної подорожі до Італії придбала у місцевому магазині сумку відомого бренду. Після повернення в Україну вона з'ясувала, що сумка є підробкою, а не оригінальним товаром

бренду. Шевченко звернулась до магазину з вимогою про розірвання договору купівлі-продажу та повернення грошей.

Питання:

Які колізійні прив'язки можуть бути застосовані до вказаного в задачі виду правовідносин?

3. Між ТОВ «Аметіст» (Україна) та ТОВ (SRL) «Libertad» (Іспанія) був укладений договір купівлі-продажу товару. Для регулювання відносин, що виникають під час виконання цього договору, сторони обрали право Іспанії. Однак під час виконання договору між сторонами виникли спірні питання, наслідком чого стало подання ТОВ «Аметіст» позову до суду, в якому позивач намагався переконати суд застосувати застереження про публічний порядок, у зв'язку із тим, що норми Цивільного кодексу України інакше регулюють відносини з договору купівлі-продажу, ніж іноземне право, обране сторонами у договорі.

Питання:

Якими аргументами, на вашу думку, відповідач може переконати суд не застосовувати застереження про публічний порядок в даному випадку?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: правильно тлумачити та застосовувати колізійні та матеріальні норми міжнародного приватного права, визначати колізійні прив'язки, що можуть бути застосовані для регулювання окремих видів правовідносин, визначати підстави та порядок застосування норм іноземного права.

Завдання для самостійної роботи до теми 1:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:
 - Форми (джерела) міжнародного приватного права: поняття та види.
 - Основні способи вирішення питань кваліфікації обставин справи (спору) в міжнародному приватному праві та їх характеристика.
 - Обхід закону в міжнародному приватному праві.
 - Кваліфікація колізійної норми.
 - Зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни.
 - Правові режими в міжнародному приватному праві.
2. Підготовка термінологічного словника-довідника.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання (з відповідями) за даною темою.
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.

ТЕМА 2. Особливості правового статусу суб'єктів міжнародного приватного права

Семінарське заняття – 2 год.

План

1. Загальні засади правового статусу фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.
2. Юридичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права. Особистий статут та національність юридичної особи.
3. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Імунітет держави.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: правовий статус фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права., колізії у сфері громадянства, особливості правового статусу юридичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права, класифікація юридичних осіб у міжнародному приватному праві, особистий статут та національність юридичної особи, імунітет держави, основні доктрини імунітету держави.

Практичне заняття – 2 год.

План

1. 18-річний студент Дніпровського державного медичного університету (громадянин Болівії) перед від'їздом на батьківщину продав студенту того ж університету (громадянину України) деякі особисті речі, зокрема, куртку, кросівки, мобільний телефон та мікрохвильову піч. Його батьки, дізнавшись про це, заперечували проти такої угоди, так як за законодавством Болівії він вважається неповнолітнім та не може укладати самотійно такі угоди.

Питання:

1. Право якої країни слід застосувати для вирішення питання щодо дійсності такого договору купівлі-продажу, якщо в договорі купівлі-продажу було передбачено умову про застосування права України?
 2. Чи не суперечить така умова законодавству України?
 3. Чи вплине на рішення задачі умова про те, що в договорі купівлі-продажу сторони нічого не передбачили відносно вибору права?
2. Громадянин Бразилії Ф. Кастро після смерті своєї двоюрідної тітки, громадянки України, отримав у спадщину земельну ділянку. Приймавши спадщину, він звернувся до відповідних державних органів на території України із заявою про видачу на його ім'я державного акту про право приватної власності на землю, у чому йому було відмовлено.

Питання:

1. Якою правосуб'єктністю у сфері земельних правовідносин володіють іноземні громадяни?
2. Чи можуть перебувати у власності іноземних громадян землі сільськогосподарського призначення, розташовані на території України?

3. Який правовий режим у сфері земельних відносин надано іноземним громадянам в Україні?

3. Іноземна компанія відкрила в Україні своє представництво. За рішенням суду іноземна компанія-засновник мала сплатити українській фірмі заборгованість за комерційною угодою. Позивач просив звернути стягнення на майно представництва іноземної компанії в Україні.

Питання:

1. Чи правомірні вимоги позивача?
2. Якими нормативними актами регулюється статус представництва іноземної юридичної особи в Україні?

4. Підприємство, зареєстроване у м. Братислава (Словаччина), відкрило на території України свою філію, предметом діяльності якої є надання транспортних послуг по перевезенню пасажирів та вантажів як у міжнародному автомобільному сполученні, так і регулярних (міських та міжміських) перевезень. У зв'язку з тим, що автоперевезення в Україні підлягають ліцензуванню, компанія звернулася до Головної державної інспекції на автомобільному транспорті з клопотанням про видачу ліцензії. У наданні ліцензії було відмовлено на тій підставі, що іноземна юридична особа не може здійснювати автомобільні перевезення по території України. Словацьке підприємство має намір оскаржити дане рішення.

Питання:

Проаналізуйте ситуацію, що склалася, та надайте письмову консультацію.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: правильно тлумачити та застосовувати колізійні та матеріальні норми міжнародного приватного права, визначати колізійні прив'язки, що можуть бути застосовані для визначення правового статусу окремих учасників відносин, що регулюються нормами міжнародного приватного права.

Завдання для самостійної роботи до теми 2:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:
 - Правове становище громадян України за кордоном.
 - Іноземці за законодавством України.
 - Поняття та колізійні питання громадянства.
 - Класифікація юридичних осіб у міжнародному приватному праві.
 - Діяльність суб'єктів господарювання України за кордоном.
 - Основні доктрини імунітету держави.
2. Підготовка термінологічного словника-довідника.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.

3. Скласти тестові завдання (з відповідями) за даною темою.
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.

ТЕМА 3. Актуальні проблеми вчинення правочинів з іноземним елементом

Семінарське заняття – 2 год.

План

1. Поняття та види правочинів з іноземним елементом.
2. Право, що застосовується до змісту правочину (зобов'язальний статут).
3. Право, що застосовується до форми правочину.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: правочини з іноземним елементом, право, що застосовується до змісту правочину (зобов'язальний статут), право, що застосовується до форми правочину.

Практичне заняття – 2 год.

План

1. Між ТОВ «ОМЕГА» (Україна) та LLC Energy (Великобританія) був укладений договір підряду. У договорі не було зазначено право, що застосовується до нього. Через деякий час з цього договору виник спір, що розглядається українським судом.

Питання:

1. Як визначити право, що застосовується до договору підряду?
 2. За яких умов суд може застосувати «закон підрядника»?
 3. Які обставини, на Ваш погляд, слід враховувати, визначаючи право найбільш тісного зв'язку в даному випадку?
2. У договорі купівлі-продажу, укладеному між українським підприємством (продавець) та польським підприємством (покупець), міститься ст. 10 наступного змісту: «До відносини, що виникають з даного договору чи у зв'язку із ним і ним не регулюються, застосовується право Республіки Польща». Під час виконання договору між сторонами виник спір, який розглядається українським судом. У судовому засіданні представник української компанії заявив, що угода сторін про вибір права, що міститься у ст. 10 Договору, є нікчемною, оскільки укладена в обхід положень ст. 44 Закону України «Про міжнародне приватне право». На думку представника

української компанії, до договору повинно застосовуватися право України – як право продавця.

Питання:

1. Чи мав місце обхід закону у цій ситуації?
2. Право якої держави повинен застосувати суд для вирішення спору по суті?
3. Дві українські фірми уклали договір у м. Варшава. Застосовним правом обрали право Польщі, проте у договорі сторони цього не зазначили, хоча зробили вказівку на юрисдикційний орган, компетентний вирішувати спори, - господарський суд України. При вирішенні спору, який виник, український суд застосував українське право, вказавши у рішенні, що вибір українського суду свідчить про наявність згоди сторін про вибір українського права.

Питання:

1. У чому полягає принцип автономії волі сторін?
2. Що є підставою для реалізації принципу автономії волі?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: вміння виокремлювати процедури альтернативних засобів вирішення спорів, визначати місце посередництва як способу альтернативного врегулювання спорів, вміння визначати особливості фасилітації та медіації, а також відмінності між ними та сфери їх застосування.

Завдання для самостійної роботи до теми 3:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:
 - Правове регулювання зовнішньоекономічних договорів.
 - Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
 - Правове регулювання односторонніх правочинів в міжнародному приватному праві.
 - Основні положення Віденської конвенції ООН «Про договори міжнародної купівлі(продажу товарів» 1980 р.
2. Підготовка термінологічного словника-довідника.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання (з відповідями) за даною темою.
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.

ТЕМА 4. Особливості правового регулювання сімейних правовідносин в міжнародному приватному праві

Семінарське заняття – 2 год.

План

1. Регулювання шлюбів, ускладнених іноземним елементом.
2. Особливості правового регулювання відносин подружжя у міжнародному приватному праві.
3. Особливості правового регулювання відносин батьків та дітей у міжнародному приватному праві.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: сімейні правовідносини, ускладнені іноземним елементом, колізійні прив'язки, що застосовуються для регулювання сімейних відносин, шлюб з іноземцем.

Практичне заняття – 2 год.

План

1. Громадянин України (18 років) та громадянка Парагваю (15 років) звернулися до місцевого органу РАГС України із заявою про реєстрацію шлюбу. Співробітник РАГС відмовив у прийнятті заяви на тій підставі, що дівчина за законодавством України не досягла шлюбного віку. Заявники заперечували, посилаючись на особистий закон нареченої (ЦК Парагваю), згідно з яким шлюбний вік жінок становить 14 років.

Питання:

1. Чи правомірні дії співробітника РАГС?
2. Які норми чинного законодавства України регулюють зазначені відносини?
3. Чи могли ці громадяни зареєструвати шлюб у консульській установі Парагваю?

2. Громадянка Ізраїлю С. звернулася до українського суду з позовом про позбавлення батьківських прав Т., громадянина України. Суд позов задовольнив.

Питання:

1. На підставі яких нормативно-правових актів була визначена підсудність?
2. Право якої країни має бути застосоване?

3. Підданий Йорданії двічі одружувався по мусульманському обряду в цій країні. Втретє там же одружився з українською громадянкою.

Питання:

1. Чи може український суд у випадку смерті чоловіка не визнати в рівних частках право всіх трьох дружин на спадкування нерухомого майна, що перебуває в Україні й за кордоном, якщо постійним місцем проживання чоловіка була Йорданія і якщо по йорданському праву всі дружини успадковують у рівних частках?

2. Чи може суд, пославшись на застереження про публічний порядок, визнати спадкоємицею тільки третю дружину-громадянку України?
 3. Чи повинне застосовуватися застереження про публічний порядок у випадку невідповідності норми іноземного права, застосування якої приписує вітчизняна колізійна норма, якщо вона несумісна з основними принципами українського права або якщо її застосування веде до результату, що явно несумісний із принципом такого роду?
 4. Чи повинні суди застосовувати застереження про публічний порядок у виняткових випадках або у випадках, коли іноземне право відрізняється від вітчизняного? Як повинен діяти суд у цьому випадку?
4. Розгляньте наведені ситуації і дайте відповіді на питання, поставлені до них нижче:
1. громадянин України П. та його дружина Р., громадянка США, уклали угоду, у якій закріпили, що майнові наслідки їх шлюбу регулюються правом Польщі;
 2. громадянка України С. та громадянин Японії Г. звернулися до відділу реєстрації актів громадянського стану України із заявою про укладення їх шлюбу за формою і в порядку, передбаченому законодавством Японії.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: вміння виокремлювати процедури медіації, визначати місце медіації в системі способів альтернативного врегулювання спорів.

Завдання для самостійної роботи до теми 4:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:
 - Іноземний елемент у сімейних відносинах.
 - Колізійні прив'язки, що застосовуються для регулювання сімейних відносин, ускладнених іноземним елементом.
 - Особливості правового регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві.
2. Підготовка термінологічного словника-довідника.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання (з відповідями) за даною темою.
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.

ТЕМА 5. Особливості правового регулювання спадкових правовідносин в міжнародному приватному праві

План

1. Колізії у сфері спадкових відносин, ускладнених іноземним елементом та колізійні прив'язки, що застосовуються для їх врегулювання.
2. Права та обов'язки громадян України при отриманні спадщини за кордоном.
3. Права та обов'язки іноземців при отриманні спадщини на території України.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: спадкові правовідносини з іноземним елементом, колізії у спадковому праві, здійснення права на спадкування у міжнародному приватному праві, спадщина, заповіт, спадкування за законом, спадкування за заповітом.

*Практичне заняття – 2 год.***План**

1. Розглядаючи спір про спадкування, суд встановив, що спадкодавець, громадянин України, останні 5 років проживав у Федеративній Республіці Німеччина (ФРН). Суд визначив, що застосуванню підлягає право ФРН, оскільки відповідно до ст. 70 Закону України «Про міжнародне приватне право» спадкові відносини регулюються за правом держави, у якій спадкодавець мав останнє місце проживання. Однак, представник відповідача по справі звернув увагу суду на те, що ч. 1 ст. 25 Ввідного закону до Німецького цивільного уложення встановлює, що відносини спадкування регулюються за правом країни, громадянином якої спадкодавець був у момент смерті. На думку представника відповідача, застосуванню підлягає право України.

Питання:

Право якої держави суд повинен застосувати для вирішення спору?

2. Громадянин України з метою позбавлення усіх своїх спадкоємців права на його спадок переїхав в іноземну державу, законодавство якої визнає повну свободу заповіту, і склав заповіт, в якому повністю позбавив будь-кого з близьких родичів можливості успадкувати його майно. Суд України, розглядаючи спір, що виник після смерті даної особи, дійшов висновку про недійсність заповіту та визнав за спадкоємцями за законом їхні права. При цьому, обґрунтовуючи застосування права України до спірних відносин, суд посилався на норму ч. 2 ст. 4 «Про міжнародне приватне право».

Питання:

Чи можна погодитись з рішенням суду?

3. Громадянка України Іванова М.В. вийшла заміж за громадянина Франції Дюпонт Ф. і переїхала до нього в Париж. До шлюбу жінка на праві приватної власності мала нерухоме майно на території України, а саме: житловий будинок з земельною ділянкою у м. Дніпро; земельну ділянку сільськогосподарського призначення у смт. Синельникове. Також, до вступу у шлюб у Франції Іванова придбала 2 картини І.К. Айвазовського.

15.07.2019 р. Іванова М.В. склала заповіт на користь свого чоловіка громадянина Франції, в якому заповіла йому житловий будинок з земельною ділянкою у м. Дніпро, земельну ділянку сільськогосподарського призначення у смт. Синельникове, 2 картини І.К. Айвазовського. В заповіті було зроблено застереження щодо заповідального відказу, а саме на спадкоємця було покладено обов'язок надати громадянці України Нестерової В.М. (доньці Іванової М.В.) право користуватися житловим будинком у м. Дніпро. 02.02.2021р. Іванова В.М. померла в Парижі.

Питання:

1. Правом якої держави потрібно користуватися при відкритті спадщини?
2. Чи має право громадянин Франції Дюпонт Ф. прийняти у спадщину за заповітом земельні ділянки?
3. За правом якої держави повинен бути складений заповіт?
4. Після смерті Іванової В.М. стало відомо, що існує заповіт, складений нею 04.05.2010 р. у приватного нотаріуса Дніпропетровського міського округу на користь громадянки України Нестерової В.М. Який заповіт є дійсним: складений у Франції чи в Україні?
5. Після смерті Іванової В.М. стало відомо, що 15.11.2020 р. вона придбала гараж у м. Дніпро. За правом якої країни і хто є спадкоємцями цього майна?
6. Чи має право Дюпонт Ф. прийняти житловий будинок у спадщину з умовою, що по цьому будинку не існує заборгованості по оплаті комунальних послуг?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: вміння визначати особливості та переваги третейського судочинства, визначати спори, щодо яких можливе звернення до третейського суду, порядок третейського розгляду справ.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:
 - Колізії у сфері спадкових відносин.
 - Основні колізійні прив'язки, що застосовуються до регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві.
 - Порівняльна характеристика порядку складання заповітів у національному праві України та провідних країн Європи.
2. Підготовка термінологічного словника-довідника.

Індивідуальні завдання до Теми 5:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання (з відповідями) за даною темою.
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література до Теми 1:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141;
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ратифікована Законом від 17 липня 1997 р.) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 (в редакції від 23.12.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
4. Довгерт А. С., Кисиль В. І. Міжнародне приватне право. Особлива частина : підручник. К. : Алерта. 2013. 400 с.
5. Міжнародне приватне право : підручник / Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В.В. Комаров, І.В. Яковюк та інш.; за заг.ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: Право, 2021. 408 с.
6. Міжнародне приватне право. Навч.-метод. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання екон. спец. Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків. Панов А.М. 2018. 126 с.
7. Міжнародне приватне право. Навч. посіб. С. С. Бичкова та ін.; за ред. доц. Ю. Ф. Іванова. Київ. Правова єдність. Алерта, 2018. 388 с.
8. Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В.А. Бігун, Є.М. Білоусов, І.М. Жуков; за ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Х.: Право, 2015. 320 с.
9. Щокін Ю. В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики: монографія. Х.: Право, 2012. 456 с.

Рекомендована література до Теми 2:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ратифікована Законом від 17 липня 1997 р.) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
2. Конвенція про статус апатридів 1954 г. (Конвенцію ратифіковано із заявами та застереженнями Законом № 26-VII від 11.01.2013). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text
3. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951 р. (Конвенцію ратифіковано Законом № 2942-III від 10.01.2002). URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_011
4. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 (в редакції від 03.08.2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
5. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 (в редакції від 28.06.2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
6. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141;

7. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 (в редакції від 23.12.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
8. Міжнародне приватне право : підручник / Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В.В. Комаров, І.В. Яковюк та інш.; за заг.ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: Право, 2021. 408 с.
9. Міжнародне приватне право. Навч.-метод. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання екон. спец. Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків. Панов А.М. 2018. 126 с.
10. Міжнародне приватне право. Навч. посіб. С. С. Бичкова та ін.; за ред. доц. Ю. Ф. Іванова. Київ. Правова єдність. Алерта, 2018. 388 с.
11. Баймуратов М.О. Міжнародне приватне (колізійне) право України: правосуб'єктність осіб (теоретико-методологічні аспекти): монографія / М.О. Баймуратов, Р.В. Чорнолуцький. Суми : Університетська книга, 2009. 252 с.
12. Стрельцова Є. Д., Стрельцов Є. Л., Сотула О. С. Безпека життя людини: Україна та Європа (порівняльно-правове дослідження). Деліктологія: монографія. Під заг. Ред. І. М. Копотуна, С. В. Петкова, Р. Polian. Куновіце: Академія ГУСПОЛ, 2021. Т. 3. 332 с. С.36-50. (Чехія).
13. Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60- річчя проф. М.В. Буроменського: моногр. / авт.кол.; за ред. В.М. Репецького та В.В. Гутника. Львів; Одеса : Фенікс, 2017. 564 с.
14. Фединак Г.С. Цивільно-правова природа транснаціональних корпорацій та їх договорів з приймаючою державою: монографія. К.: Атіка, 2008. 344 с.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів: Міжнародний документ від 11.04.1980. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_003
2. Принципи міжнародних комерційних договорів (Принципи УНІДРУА): Міжнародний документ від 01.01.1994. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_920
3. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141
4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 (в редакції від 04.03.2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
5. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 (в редакції від 23.12.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
6. Про практику розгляду судами цивільних справ з іноземним елементом: Вищий спеціалізований суд; Лист від 16.05. 2013. № 24-754/0/4-13. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v-754740-13>
7. Міжнародне приватне право : підручник / Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В.В. Комаров, І.В. Яковюк та інш.; за заг.ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: Право, 2021. 408 с.
8. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В.І. Кисіля. К.: Алерта, 2012. 376 с.

9. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
10. Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60- річчя проф. М.В. Буроменського: моногр. / авт.кол.; за ред. В.М. Репецького та В.В. Гутника. Львів; Одеса : Фенікс, 2017. 564 с.
11. Міжнародне приватне право. Навч.-метод. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання екон. спец. Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків. Панов А.М. 2018. 126 с.
12. Міжнародне приватне право. Навч. посіб. С. С. Бичкова та ін.; за ред. доц. Ю. Ф. Іванова. Київ. Правова єдність. Алерта, 2018. 388 с.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми: Рада Європи, Міжнародний документ від 25.05.1980. (Конвенцію ратифіковано із заявами та застереженням Законом № 135-VI від 06.03.2008). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_327
2. Європейська конвенція про усиновлення дітей: Рада Європи, Міжнародний документ від 27.11.2008. (Конвенцію ратифіковано Законом № 3017-VI від 15.02.2011 із застереженням та заявою). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a17
3. Конвенція про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання: ООН, Міжнародний документ від 02.10.1973. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/973_001
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ратифікована Законом від 17 липня 1997 р.) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Конвенція про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання: ООН, Міжнародний документ від 23.11.2007. (Конвенцію ратифіковано із заявами та застереженнями Законом № 26-VII від 11.01.2013). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_112
6. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 (в редакції від 23.12.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
7. Міжнародне приватне право : підручник / Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В.В.Комаров,І.В.Яковюк та інш.;за заг.ред.Є.М.Білоусова,І.В.Яковюка. Харків: Право, 2021. 408 с.
8. Орловська І.Г. Міжнародне приватне право: навч-метод. посібник. К. Університет «Україна», 2017. 269 с.
9. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
10. Міжнародне приватне право. Навч.-метод. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання екон. спец. Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків. Панов А.М. 2018. 126 с.

11. Міжнародне приватне право. Навч. посіб. С. С. Бичкова та ін.; за ред. доц. Ю. Ф. Іванова. Київ. Правова єдність. Алерта, 2018. 388 с.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Конвенція про колізії законів що стосуються форми заповітів: ООН, Міжнародний документ від 05.10.1961. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_112#Text
2. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту: ООН, Міжнародний документ від 26.10.1973. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_b13
3. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141
4. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 (в редакції від 23.12.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
5. Міжнародне приватне право : підручник / Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В.В. Комаров, І.В. Яковюк та інш.; за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: Право, 2021. 408 с.
6. Міжнародне приватне право. Навч.-метод. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання екон. спец. Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків. Панов А.М. 2018. 126 с.
7. Міжнародне приватне право. Навч. посіб. С. С. Бичкова та ін.; за ред. доц. Ю. Ф. Іванова. Київ. Правова єдність. Алерта, 2018. 388 с.
8. Орловська І.Г. Міжнародне приватне право: навч-метод. посібник. К. Університет «Україна», 2017. 269 с.
9. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та предмет міжнародного приватного права.

2. Спільні риси та відмінності міжнародного приватного права від міжнародного публічного права.
3. Колізійно-правовий метод регулювання.
4. Матеріально-правовий метод регулювання.
5. Система міжнародного приватного права.
 1. Джерела міжнародного приватного права.
 2. Колізійні норми у міжнародному приватному праві: поняття та структура;
 3. Види колізійних норм у міжнародному приватному праві.
 4. Основні формули прикріплення
 5. Кваліфікація колізійної норми, конфлікт кваліфікації.
 6. Типи колізійних прив'язок (формул прикріплення) і сфера їх застосування.
 7. Принцип «найбільш тісного зв'язку» у міжнародному приватному праві, його значення у колізійному регулюванні.
 8. Автономія волі: сутність, відмінність від колізійної прив'язки.
 9. Зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни.
 10. Обхід закону.
 11. Встановлення змісту та застосування іноземного права.
 12. Застереження про публічний порядок та імперативні норми в міжнародному приватному праві.
 13. Взаємність: поняття, види. Реторсії в міжнародному приватному праві.
 14. Загальна характеристика суб'єктів міжнародного приватного права.
 15. Особистий закон фізичної особи: поняття, зміст та сфера його дії.
 16. Колізійні питання право- та дієздатності іноземців.
 17. Особливості правового становища осіб без громадянства, біженців та осіб, що потребують тимчасового або додаткового захисту.
 18. Поняття особистого закону юридичної особи.
 19. Поняття «національності» юридичної особи в міжнародному приватному праві та доктрини її визначення.
 20. Іноземні юридичні особи в Україні, їх допуск до господарської діяльності в Україні. Правові режими щодо іноземних юридичних осіб в Україні, підстави їх встановлення.
 21. Форми участі іноземних юридичних осіб в господарській діяльності в Україні. Представництва та філії іноземних юридичних осіб в Україні.
 22. Участь держави в приватноправових відносинах з іноземним елементом.
 23. Імунітет держави в міжнародному приватному праві.
 24. Види імунітету держави, їх зміст.
 25. Основні доктрини щодо імунітету держави в міжнародному приватному праві.
 26. Поняття та види правочинів з іноземним елементом.
 27. Сфера дії права, що застосовується до правочину.
 28. Колізійні питання зобов'язального права (основні формули прикріплення). Колізійні прив'язки, що застосовуються до договірних зобов'язань з «іноземним елементом».
 29. Поняття та форма зовнішньоекономічного договору, порядок його укладання.
 30. Сфера дії права, що застосовується до правочину.
 31. Право, що застосовується до змісту правочину (зобов'язальний статут).

- 32.Право, що застосовується до форми правочину.
- 33.Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
- 34.Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
- 35.Право, що застосовується до укладення шлюбу. Поняття консульських шлюбів. Визнання шлюбів, укладених за кордоном.
- 36.Колізійне регулювання правових наслідків шлюбу.
- 37.Колізійне регулювання майнових та особистих немайнових відносин подружжя. Шлюбний контракт.
- 38.Колізійне регулювання припинення шлюбу та визнання його недійсним.
- 39.Колізійне регулювання відносин між батьками та дітьми. Встановлення та оскарження батьківства.
- 40.Колізійні питання усиновлення. Усиновлення дітей громадян України іноземцями.
- 41.Права та обов'язки батьків та дітей. Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві.
- 42.Колізійне регулювання шлюбів, ускладнених іноземним елементом.
- 43.Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин та основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом.
- 44.Колізійні питання спадкування за законом та заповітом в міжнародному приватному праві.
- 45.Спадкові права іноземців в Україні.
- 46.Спадкові права українських громадян за кордоном
- 47.Колізійні прив'язки, що застосовуються для врегулювання спадкових відносин, ускладнених іноземним елементом.
- 48.Спадкові права іноземців в Україні.
- 49.Спадкові права українських громадян за кордоном
- 50.Колізійні прив'язки, що застосовуються для врегулювання спадкових відносин, ускладнених іноземним елементом.